

FGU DANMARK

FGU-BASERET ERHVERVSUDDANNELSE

- EN HÅNDBOG

FÅ ET OVERBLIK OVER FGU-BASERET ERHVERVSUDDANNELSE OG FIND SVAR PÅ EN RÆKKE SPØRGSMÅL

FGU Danmark
Ny Vestergade 17, 1471 København K.
www.fgu.dk / fgu@fgu.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Introduktion: Elementer i FGU-baseret Erhvervsuddannelse	4
Grundlæggende praktisk oplæring på FGU-institutionen	4
Praktikuddannelse på FGU-institutionen	5
Virksomhedsforlagt undervisning (praktik i virksomhed uden løn, men med skoleydelse)	5
Aftale om delpraktik i virksomhed (praktik i virksomhed med overenskomstmæssig lærlingeløn).....	5
Hovedforløb på erhvervsskolen	5
Betalning til FGU-institutionen for FGU-baseret EUD	5
1. Hvordan kommer man i gang med FGU-baseret EUD på en FGU-institution?	6
1.1 Godkendelse af FGU-institutionens værksted(er) til at varetage opgaver og funktioner som praktikvirksomhed.....	6
1.2 Samarbejdsaftale med erhvervsskolen	6
2. Hvor fås nærmere vejledning om at komme i gang med FGU-baseret EUD?	7
2.1 Spørg en kollega på en FGU-institution med erfaring fra FGU-baseret EUD	7
2.2 Spørg FGU Danmark	7
2.3 Prøv at se på FGU Danmarks hjemmeside	7
3. Optagelse og adgang til FGU-baseret Erhvervsuddannelse	7
3.1 Hvem træffer afgørelse, hvis FGU-institutionen og erhvervsskolen er uenige, om en elev tilhører målgruppen for FGU-baseret EUD?.....	7
3.2 Hvilke erhvervsuddannelser kan gennemføres som FGU-baseret erhvervsuddannelse?	8
3.3 Kan man blive FBE-elev, hvis man allerede har gennemført grundforløbet i den uddannelse, der er tale om?.....	9
3.4 Kan en tidligere elev på en FGU-institution tilbydes FGU-baseret erhvervsuddannelse?	9
3.5 FBE-elever i en kvotebelagt adgangsbe­grænset erhvervsuddannelse.....	10
3.6 Skal der udarbejdes en kontraktlig aftale mellem elev og FGU-institution?.....	10
4. Gennemførelse af uddannelsen	10
4.1 FGU-institutionens forpligtelse til at gennemføre FBE-elevens uddannelse	10
4.2. Hvordan kan en FBE-uddannelse bringes til ophør?	11
4.3 Hvem har ansvaret for elevens personlige uddannelsesplan?.....	12
4.4 Hvilken vurdering foretages af eleven ved overgangen fra afslutningen af den grundlæggende praktiske oplæring (der erstatter grundforløbet) til hovedforløbet?	12
4.5 Hvor meget af skoleundervisningen må FGU-institutionen gennemføre?	12
4.6 Kan FGU-institutionen vælge at gennemføre forløbet i samarbejde med den erhvervsskole, der udbyder den fulde skoleundervisning i den pågældende erhvervsuddannelse, selvom der ligger en skole tættere på, som tilbyder de indledende dele af uddannelsen?.....	13

4.7 Kan elever, der er i gang med FGU-baseret erhvervsuddannelse, bo på skolehjem?	13
4.8 Hvilke betingelser gælder der for FBE-elever i ulønnet praktik i en virksomhed (virksomhedsforlagt undervisning)?	13
4.9 Kan en elev i FGU-baseret EUD undervejs i uddannelsesforløbet indgå en ordinær uddannelsesaftale med en virksomhed?	14
5. FBE-elevs retlige stilling under praktik på FGU og i virksomhed	14
5.1 Retlig stilling under praktikuddannelse på FGU-institutionen (herunder grundlæggende praktiske oplæring, der erstatter grundforløbet) samt under virksomhedsforlagt undervisning (virksomhedspraktik uden løn).....	15
5.2 Retlig stilling under lønnet delpraktik i en virksomhed.....	15
6. FBE-elevs retlige stilling i forhold til arbejdstid, ferie, sygdom, orlov og lignende	15
6.1 Generelt	16
6.2 Ferie	16
6.3 Feriefridage.....	17
6.4 Barsel	17
6.6 Sygt barn og omsorgsdage	19
6.7 Sygdom	19
6.8 Militærtjeneste	20
6.9 Uddannelsesskift i FBE.....	20
6.10 Afkortning eller forlængelse af uddannelsestiden i FBE	21
7. Om FBE-elevs lønforhold, transportudgifter m.v.	21
7.1 Skoleydelse under praktikuddannelsen på FGU-institutionen m.v.....	21
7.2 Løn ved ansættelse i delaftaler i en virksomhed (lønnet delpraktik).....	22
7.3 FBE-elevs udgifter til transport til skole og til virksomhed, hvis de er i virksomhedsforlagt undervisning	22
7.4 FBE-elevs udgifter til transport til og fra virksomhed, når der er indgået uddannelsesaftale (lønnet delpraktik).....	22
8. Forsikringsforhold i FGU-baseret EUD	22
8.1 Forsikringsbetingelser under praktik på FGU-institutionen	22
8.2 Forsikringsbetingelser under virksomhedsforlagt undervisning (ulønnet praktik).....	22
Eventuel egen personskade under virksomhedsforlagt undervisning	22
Eventuel tingsskade under virksomhedsforlagt undervisning	23
Eventuel personskade på andre under virksomhedsforlagt undervisning	23
8.3 Hvad indebærer kriteriet "arbejdspladslignende forhold"?	23
8.4 Forsikringsbetingelser for elever med delaftaler (lønnet delpraktik)	24
9. Økonomi og administration	24

9.1 Hvordan er økonomien mellem erhvervsskole og FGU-institution?	24
9.2 Får institutionen taxameter, mens elever er i virksomhedsforlagt undervisning eller i delaftale?	25
9.3 Hvem udbetaler elevens skoleydelse?	25
10. FGU-baseret EUD i praksis	25
10.1 ”... som helt eller delvis gennemføres på FGU” (EUD-lovens § 66 p. stk. 1)	25

Forord

FGU-baseret erhvervsuddannelse (FGU-baseret EUD) er en særlig tilrettelæggelsesform for erhvervsuddannelser, hvor uddannelsen gennemføres helt eller delvist på en FGU-institution.

FGU-baseret EUD udbydes i et samarbejde mellem en FGU-institution og en erhvervsskole, og derfor er det relevant for både FGU-institutioner og erhvervsskoler at kende til uddannelsens opbygning, regelgrundlag mv.

Der er flere grunde til, at det er en vigtig og spædende uddannelse. Én grund er, at FGU-baseret EUD giver nogle, der ellers ikke havde fået en erhvervsuddannelse, muligheden for at få sådan en på samme niveau som den ordinære erhvervsuddannelse. For selvom forløbet er skruet sammen på en anden måde, er det centralt i uddannelsen, at FBE-eleven skal opnå de samme niveauer og leve op til de samme krav, som den ordinære erhvervsskoleelev.

Med denne vejledning kan du finde en række informationer og fortolkninger om FGU-baseret EUD. Her kan du få et overblik over elementerne i uddannelsen, og du kan finde svar på konkrete spørgsmål om fx forsikring, virksomhedspraktik og meget andet. Vi henviser desuden til FGU Danmarks hjemmeside (www.fgu.dk), hvor vejledningen er tilgængelig elektronisk, og hvor der udoover løbende opdateringer af nye informationer, også findes diverse skemaer og lignende om FGU-baseret EUD.

Hvis du har spørgsmål, som du ikke finder svar på i vejledningen, eller hvis du har forslag til forbedringer af vejledningen, er du meget velkommen til at kontakte FGU Danmark.

Introduktion: Elementer i FGU-baseret Erhvervsuddannelse

Grundlæggende praktisk oplæring på FGU-institutionen

Den grundlæggende praktiske oplæring erstatter grundforløbet på erhvervsskolen efter samme principper som Ny Mesterlære. Bortset fra specielle, kortvarige kursusforløb på erhvervsskolen foregår den grundlæggende praktiske oplæring på FGU-institutionen.

Erhvervsskolen får særlige tilskud ved iværksættelsen af uddannelsesplanen og ved gennemførelsen af den grundlæggende praktiske oplæring. FGU-institutionen får den takst under elevens ophold på FGU-institutionen som er aftalt i samarbejdsaftalen mellem erhvervsskolen og FGU-institutionen.

Praktikuddannelse på FGU-institutionen

Som udgangspunkt foregår praktikuddannelsen efter den grundlæggende praktiske oplæring også på FGU-institutionen. Der er dog mulighed for i løbet af praktikuddannelsen at sende eleven i virksomhedsforlagt undervisning, ligesom der er mulighed for – som regel senere i forløbet – at sende den unge i delpraktik i en virksomhed. FGU-institutionen får den takst under elevens ophold på FGU-institutionen, som er aftalt i samarbejdsaftalen.

Virksomhedsforlagt undervisning (praktik i virksomhed uden løn, men med skoleydelse)

Eleven på FGU-baseret EUD (FBE-elev) kan sendes i virksomhedsforlagt undervisning, dvs. i praktik i en virksomhed uden overenskomstmæssig løn, men med skoleydelse ligesom under uddannelsen på FGU-institutionen. Der er særlige betingelser for den unges deltagelse i produktionen. FGU-institutionen kan kun få FBE-taxametertilskud i max. 3 måneder i den samme virksomhed jf. EUD-lovens §19 e stk. 1.

Aftale om delpraktik i virksomhed (praktik i virksomhed med overenskomstmæssig lærlingeløn)

Der kan indgås egentlig aftale om delpraktik i en virksomhed, der udbetaler overenskomstmæssig lærlingeløn. FGU-institutionen får den fulde takst under en sådan delpraktik, fordi FGU-institutionen skal bidrage med vejledning og eventuel pædagogisk støtte til elev og praktikvirksomhed.

Hovedforløb på erhvervsskolen

De ordinære hovedforløb, der indgår i den pågældende erhvervsuddannelse, foregår som udgangspunkt på erhvervsskolen. Erhvervsskolen modtager taxametertilskud som til andre EUD-elever plus et særligt tillægstaxametertilskud til FBE-elever.

Det er den udbudsgodkendte erhvervsskole, der har ansvaret for skoleundervisningen. Det er derfor op til denne erhvervsskole at afgøre, i hvilken udstrækning en FGU-institution eventuelt kan varetage hovedforløbsundervisning på vegne af erhvervsskolen.

Betaling til FGU-institutionen for FGU-baseret EUD

Det skal fremgå af samarbejdsaftalen mellem erhvervsskolen og FGU-institutionen, hvilke økonomiske betingelser, der er aftalt jf. §7 stk. 2 i Bekendtgørelse om skolesamarbejde i forbindelse med FGU-baseret erhvervsuddannelse (<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/176>). Erhvervsskolen modtager et driftstilskud pr. årselev i FGU-baseret EUD. Tilskuddet kan findes i Børne- og Undervisningsministeriets takstkatalog under Erhvervsuddannelser (nederst) og er anført som "Tilskud til praktikuddannelse på FGU-institutionen". Den gamle PBE-aftale var, at erhvervsskolen betalte det fulde tilskud til produktionsskolen, men dette er ikke noget, der er fastlagt centralt.

1. Hvordan kommer man i gang med FGU-baseret EUD på en FGU-institution?

1.1 Godkendelse af FGU-institutionens værksted(er) til at varetage opgaver og funktioner som praktikvirksomhed

Inden der kan blive tale om optagelse af elever/lærlinge i FGU-baseret EUD, skal FGU-institutionens værksted godkendes til at varetage opgaverne og funktioner ligesom en anden praktikvirksomhed.

I erhvervsuddannelsesloven er der en række henvisninger til de lovbestemmelser, der også finder anvendelse, når FGU-institutionen er praktikvirksomhed i FGU-baseret EUD:

Erhvervsuddannelseslovens § 66 s:

Når en erhvervsuddannelse tilrettelægges som FGU-baseret erhvervsuddannelse, varetager den samarbejdende institution for forberedende grunduddannelse opgaver og funktioner som praktikvirksomhed. § 13, stk. 2, § 31, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2-4, § 32, § 33, § 46 og § 58 finder tilsvarende anvendelse.

Det fremgår af bestemmelserne i nævnte § 31, at virksomheden (værkstedet/ værkstederne) skal være godkendt af det faglige udvalg. FGU-institutionen må derfor rette henvendelse til det relevante faglige udvalg for at opnå en godkendelse som praktikvirksomhed.

Først når der foreligger en sådan skriftlig godkendelse fra det faglige udvalg, kan skolen indstille en FGU-deltager som en mulig FBE-elev til erhvervsskolen (se nærmere herom nedenfor).

1.2 Samarbejdsaftale med erhvervsskolen

FGU-baseret EUD udbydes i et samarbejde mellem en FGU-institution og en erhvervsskole, der er godkendt til at udbyde det pågældende hovedforløb. Erhvervsskolen skal indgå en samarbejdsaftale med FGU-institutionen, hvis FGU-institutionen anmoder om det. Samarbejdsaftalen skal være indgået, før erhvervsskolen kan optage elever til FBE.

Skema til sådanne samarbejdsaftaler (udarbejdet af FGU Danmark og Danske Erhvervsskoler og Gymnasier i fællesskab) kan findes på FGU Danmarks hjemmeside under fanen "Medlem".

Skemaet inkorporerer en række af de ting, der skal aftales med erhvervsskolen, jf.

undervisningsministeriets bekendtgørelse af 2. marts 2020 om skolesamarbejde i forbindelse med FGU-baseret erhvervsuddannelse.

I skemaet indgår også aftaler og takster omkring økonomien mellem erhvervsskolen og FGU-institutionen.

2. Hvor fås nærmere vejledning om at komme i gang med FGU-baseret EUD?

2.1 Spørg en kollega på en FGU-institution med erfaring fra FGU-baseret EUD

Der er pt 25 FGU-institutioner, der har eller har haft FBE-elever, og det kan være en god idé at kontakte en værkstedslære på en af disse skoler, for at høre om de erfaringer, de har gjort sig.

2.2 Spørg FGU Danmark

Du kan også kontakte FGU Danmark på mail fgu@fgu.dk med spørgsmål og forslag

2.3 Prøv at se på FGU Danmarks hjemmeside

På FGU Danmarks hjemmeside www.fgu.dk kan du under fanen "Medlem" og "FGU-baseret EUD" finde en række oplysninger om FGU-baseret EUD.

Oplysningerne omfatter bl.a. lovgivning, rapporter og evalueringer, skemaer til brug for samarbejdet med erhvervsskolen, tilskudstakster og diverse vejledninger, der løbende opdateres.

Skemaerne til brug for samarbejdsaftalen mellem FGU-institutionen og erhvervsskolen omfatter følgende dokumenter:

- Samarbejdsaftale FGU-baseret EUD
- Bilag a: Indstillingsskema – FGU-baseret EUD
- Bilag b: Baggrundsoplysninger til indstillingsskema
- Bilag c: Aftale om samarbejde om elevens uddannelsesplan
- Bilag d: Tillæg til samarbejdsaftale om FGU-baseret EUD
- Bilag e: Skema til ophør af FGU-baseret EUD

3. Optagelse og adgang til FGU-baseret Erhvervsuddannelse

3.1 Hvem træffer afgørelse, hvis FGU-institutionen og erhvervsskolen er uenige, om en elev tilhører målgruppen for FGU-baseret EUD?

Afgørelse om optagelse til FGU-baseret EUD træffes efter indstilling fra FGU-institutionen af den institution, der udbyder uddannelsen. En afgørelse om optagelse, der ikke følger FGU-institutionens indstilling, kan kun træffes efter forudgående drøftelse med FGU-institutionen.

Indstillingsskema (udarbejdet af FGU Danmark og Danske Erhvervsskoler og Gymnasier i fællesskab) findes på FGU Danmarks hjemmeside. Vi anbefaler, at man også bruger det skema, der

ligger på hjemmesiden med baggrundsoplysninger om den unge, der indstilles til FGU-baseret EUD. Dette skema kan benyttes som nærmere dokumentation for, hvorfor den unge indstilles til en FGU-baseret EUD – også hvis erhvervsskolen i en konkret sag ønsker nærmere dokumentation. Benyttelse af skemaet er ikke obligatorisk.

Når FGU-institutionen afgiver indstilling om optagelse, vil erhvervsskolen som udgangspunkt ikke have anledning til at foretage en selvstændig vurdering af, om eleven kan gennemføre FGU-baseret erhvervsuddannelse, og på den baggrund vil skolen optage eleven.

Hvis en erhvervsskole i modsætning til FGU-institutionen er af den opfattelse, at eleven har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at gennemføre en erhvervsuddannelse, skal skolen optage eleven på almindelige vilkår, jf. kapitel 2 i lov om erhvervsuddannelser.

Ansøgere, der efter erhvervsskolens vurdering ikke vil kunne gennemføre en FGU-baseret erhvervsuddannelse selv med alle tænkelige støtteforanstaltninger, skal af skolen vejledes til at påbegynde en anden uddannelse, f.eks. erhvervsgrunduddannelse eller ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Klager over afgørelser om optagelse, der ikke imødekommer ansøgeren, behandles efter de almindelige klageregler.

Hvis FGU-institutionen på trods af elevens ønske ikke indstiller eleven til optagelse til FGU-baseret erhvervsuddannelse, kan eleven ikke blive optaget. Eleven vil kunne indbringe spørgsmålet om FGU-institutionens indstilling for FGU-institutionens bestyrelse. FGU-institutionens indstilling kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Eleven kan søge optagelse til en erhvervsuddannelse på almindelige vilkår.

Der henvises til § 66 q, stk. 1, i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020 og til § 127 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (hovedbekendtgørelsen), jf. bekendtgørelse nr. 1619 af 27. december 2019.

3.2 Hvilke erhvervsuddannelser kan gennemføres som FGU-baseret erhvervsuddannelse?

Alle erhvervsuddannelser, som er vekseluddannelser, kan gennemføres som FGU-baseret erhvervsuddannelse, hvis der er mulighed for at gennemføre uddannelsen efter modellen for ny mesterlære (se længere nede). Det er dog en forudsætning, at den konkrete FGU-institution kan godkendes som praktiksted af det faglige udvalg for den pågældende erhvervsuddannelse.

Der henvises til § 31, stk. 1, jf. § 66 s, stk. 1, og § 66 p, stk. 1, i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

FGU-baseret EUD er en erhvervsuddannelse, der tilrettelægges på en særlig måde, og en del af denne særlige tilrettelæggelse er, at grundforløbet helt eller delvist erstattes af grundlæggende praktisk oplæring på en FGU-institution på samme måde som for elever i ny mesterlære.

Der er imidlertid nogle erhvervsuddannelser, som ikke kan tilrettelægges efter ny mesterlære-modellen. Det medfører, at disse uddannelser ikke kan tilrettelægges som FGU-baseret erhvervsuddannelse, da denne som bekendt altid erstatter grundforløbet - helt eller delvist - med grundlæggende praktisk oplæring i virksomheden, som her foregår på en FGU-institution.

Det er ret få uddannelser, som det drejer sig om, og det fremgår af de enkelte uddannelsesbekendtgørelser og en oplysning man kan få fra erhvervsskolerne og de relevante faglige udvalg. Eksempler på sådanne erhvervsuddannelser, der ikke tilrettelægges efter ny mesterlære-modellen er: film- og tv-produktionsuddannelsen, mejerist, elektriker, teater-, udstillings- og eventtekniker, vvs-energiuddannelsen samt skibsmekaniker.

3.3 Kan man blive FBE-elev, hvis man allerede har gennemført grundforløbet i den uddannelse, der er tale om?

Svaret er nej. FGU-baseret EUD er en erhvervsuddannelse, som blot tilrettelægges på en særlig måde. En del af den særlige tilrettelæggelse er, at grundforløbet helt eller delvist erstattes af grundlæggende praktisk oplæring på en FGU-institution efter samme model som for elever i ny mesterlære.

En erhvervsuddannelseselev må i øvrigt heller ikke gennemføre de samme skole- og praktikperioder, herunder grundforløbet, flere gange, jf. erhvervsuddannelseslovens § 48, stk. 5, og § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 41 af 16. januar 2014 om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser.

En elev, der allerede har gennemført det pågældende grundforløb, kan derfor ikke blive optaget til FGU-baseret erhvervsuddannelse, idet undervisningen ikke kan tilrettelægges i overensstemmelse med reglerne om ny mesterlære, da elevens uddannelse ikke indeholder et grundforløb (grundforløbet er erstattet af den grundlæggende praktiske oplæring som ved ny mesterlære). Der henvises til § 66 p, stk. 1, og § 66 r, stk. 2, i erhvervsuddannelsesloven.

3.4 Kan en tidligere elev på en FGU-institution tilbydes FGU-baseret erhvervsuddannelse?

En elev skal være FGU-elev, når der træffes afgørelse om optagelse til FGU-baseret erhvervsuddannelse. Derfor kan en tidligere FGU-elev ikke tilbydes FGU-baseret

erhvervsuddannelse – medmindre eleven kan genoptages på FGU-institutionen og derved altså som FGU-elev kan tilbydes FGU-baseret erhvervsuddannelse.

Der henvises til § 66 q, stk. 1, i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

3.5 FBE-elever i en kvotebelagt adgangsbegrænset erhvervsuddannelse

Eleven optages i en sådan uddannelse efter samme vilkår som elever med uddannelsesaftale og indgår derfor ikke i kvoten på kvotebelagte adgangsbegrænsede uddannelser.

3.6 Skal der udarbejdes en kontraktlig aftale mellem elev og FGU-institution?

Nej. En elev i FGU-baseret EUD er jo netop ikke ansat på FGU-institutionen, hvorfor der ikke kan oprettes en uddannelsesaftale for forløbet.

Hvis skolen af pædagogiske årsager ønsker at nedskrive en aftale om uddannelsesforløbet med eleven, er det vigtigt, at det dokument, skolen lader eleven underskrive, ikke kan forveksles med en uddannelsesaftale eller en ansættelseskontrakt.

FGU Danmark har udarbejdet et særligt skema til en sådan ”pædagogisk aftale”. Skemaet kan findes på foreningens hjemmeside. Børne- og Undervisningsministeriet advarer ligefrem skolerne imod at anvende kontraktlignende og juridisk bindende dokumenter i forhold til elever i FGU-baseret erhvervsuddannelse. Det er elevens personlige uddannelsesplan, der danner grundlag for FFBE-uddannelsens tilrettelæggelse og forløb.

4. Gennemførelse af uddannelsen

4.1 FGU-institutionens forpligtelse til at gennemføre FBE-elevens uddannelse

Børne- og Undervisningsministeriet har anført, at man helt principielt ikke anser det foreneligt med FGU-institutionens deltagelse i den FGU-baserede EUD at afbryde uddannelsesforholdet af den årsag, at skolen ikke ønsker at fortsætte det værksted, som den pågældende FBE-elev er på i forbindelse med sin praktikuddannelse. Hvis f.eks. værkstedslærernes ansættelsesforhold ophører, er det FGU-institutionens pligt at ansætte en anden, som kan forestå oplæringen af eleven

Kun i situationer, hvor en FGU-institution måtte være lukningstruet, kan der blive tale om, at der må findes et andet sted, hvor FBE-eleven kan færdiggøre sin praktikuddannelse. I et sådan tilfælde er det Børne- og Undervisningsministeriets holdning, at det er den konkrete FGU-institution, som skal finde en anden FGU-institution, hvor den pågældende elev kan færdiggøre sit uddannelsesforløb. Skulle dette ikke lykkes fx af tidsmæssige årsager, forventer Børne- og

Undervisningsministeriet, at sektoren med hjælp fra FGU Danmark aktivt vil medvirke til løsningen af et sådan enkeltstående tilfælde.

4.2. Hvordan kan en FBE-uddannelse bringes til ophør?

En FBE-uddannelse kan ikke uden videre bringes til ophør, jf. herved også pkt. 4.1: *FGU-institutionens forpligtelse til at gennemføre FBE-elevens uddannelse.*

En FBE-uddannelse er imidlertid ikke retligt dækket på samme måde som lærlinge med egentlig uddannelsesaftale, jf. herved pkt. 3.6: *Skal der udarbejdes en kontraktlig aftale mellem elev og FGU-institution?*

Såfremt det er forhold hos FBE-eleven, som har ført til, at skolen ønsker at bringe uddannelsen til ophør, skal FBE-elevens retlige beskyttelse derfor findes i de samme betingelser som gælder for skolepraktikelever, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 j, der har følgende ordlyd:

Erhvervsuddannelsens §66 j.

Skolens afgørelse om en elevs optagelse til eller ophør med skolepraktik kan af eleven inden for en frist af en uge, fra afgørelsen er meddelt eleven, indbringes for det faglige udvalg. Det faglige udvalg kan beslutte, at klagerne behandles af det lokale uddannelsesudvalg, hvis afgørelse af eleven kan indbringes for det faglige udvalg inden for en uge, fra afgørelsen er meddelt eleven.

Stk. 2. *Klagen efter stk. 1 sendes til skolen. Hvis skolen opretholder sin afgørelse, videresender skolen klagen til det faglige udvalg eller det pågældende lokale uddannelsesudvalg, jf. stk. 1, ledsaget af en begrundelse. Det faglige udvalgs afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.*

Det bør her erindres, at det forhold, at 'kemien' mellem elev og praktikvirksomhed ikke passer sammen, i almindelighed ikke kan begrunde skolens ophævelse af en uddannelsesaftale. Det vil normalt heller ikke være tilstrækkeligt for FBE-elever, for hvem FGU-institutionen fungerer som praktikvirksomhed.

En FGU-institutions beslutning om ophør af et FBE-forløb bør under alle omstændigheder være fulgt af en skriftlig begrundelse og med dokumentation for samtaler og evt. advarsler – altså dokumentation for, at der har fundet en ordentlig proces sted i forbindelse med institutionens beslutning.

Beslutningen om at bringe forløbet til ophør bør desuden indeholde vejledning til eleven om, at beslutningen kan indbringes for det faglige udvalg inden for en frist af en uge, samt oplysning om hvortil en klage over beslutningen skal sendes. Endelig bør institutionen orientere erhvervsskolen om sin beslutning.

4.3 Hvem har ansvaret for elevens personlige uddannelsesplan?

Erhvervsskolen har ansvaret for at udarbejde uddannelsesplanen i samarbejde med eleven og FGU-institutionen.

Uddannelsesplanen skal udarbejdes på grundlag af en realkompetencevurdering og skal blandt andet omfatte valg af hovedforløb og speciale samt skoleundervisningens varighed og indhold, herunder eventuel godskrivning. Der henvises til §§ 68-69 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser (hovedbekendtgørelsen), jf. bekendtgørelse nr. 1619 af 27. december 2019.

4.4 Hvilken vurdering foretages af eleven ved overgangen fra afslutningen af den grundlæggende praktiske oplæring (der erstatter grundforløbet) til hovedforløbet?

Grundforløbet for den enkelte elev er helt eller delvist erstattet af grundlæggende praktisk oplæring på en FGU-institution. Grundforløbet i FGU-baseret EUD tilrettelægges dermed efter samme hovedprincipper som ny mesterlære.

Den grundlæggende praktiske oplæring afsluttes med en praktisk opgave. Løsningen af opgaven foregår typisk på FGU-institutionen og tager afsæt i det, eleven har arbejdet med i perioden. Opgaven vurderes godkendt/ikke godkendt af FGU-institutionen og kontaktlæreren (erhvervsskolen) i fællesskab.

Den praktiske opgave indgår i den samlede vurdering af elevens kompetencer. Her vurderer erhvervsskolen, om eleven har opnået de nødvendige kompetencer for at kunne fortsætte i skoleundervisningen i hovedforløbet.

Der henvises til § 12, stk. 1 og til § 66 r, stk. 2, i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020, samt til hovedbekendtgørelsens § 75, stk. 4 og 5, jf. bekendtgørelse nr. 1619 af 27. december 2020.

4.5 Hvor meget af skoleundervisningen må FGU-institutionen gennemføre?

Det er den udbudsgodkendte erhvervsskole, der har ansvaret for skoleundervisningen. Det er derfor op til denne erhvervsskole at afgøre, i hvilken udstrækning en FGU-institution kan varetage hovedforløbsundervisning på vegne af erhvervsskolen.

Der henvises til § 2, stk. 2, i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

4.6 Kan FGU-institutionen vælge at gennemføre forløbet i samarbejde med den erhvervsskole, der udbyder den fulde skoleundervisning i den pågældende erhvervsuddannelse, selvom der ligger en skole tættere på, som tilbyder de indledende dele af uddannelsen?

FGU-institutionen kan vælge at gennemføre samarbejdet med den erhvervsskole, der udbyder den fulde skoleundervisning i den pågældende erhvervsuddannelse, selvom der ligger en skole tættere på, som tilbyder de indledende dele af uddannelsen. I sådanne tilfælde bør det dog nøje overvejes, hvad der er mest hensigtsmæssigt for eleven.

Der bør tages hensyn til, om eleven magter at rejse længere væk for at modtage skoleundervisning allerede tidligt i uddannelsesforløbet, eller om det bør vente til det på grund af erhvervsskolens udbud er nødvendigt.

4.7 Kan elever, der er i gang med FGU-baseret erhvervsuddannelse, bo på skolehjem?

Ja. Eleverne er omfattet af de samme regler om skolehjem, som erhvervsuddannelseselever i øvrigt, jf. bekendtgørelse nr. 290 af 1. april 2009 om optagelse på kostafdelinger og om betaling for kost og logi ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse.

Bestemmelserne kan findes på dette link: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2009/290>

Udgiften til en FBE-elevs ophold på en kostafdeling er med andre ord dækket af den almindelige takst til skolehjemmet, men der er en egenbetaling til kost og logi efter de almindelige regler i bekendtgørelse nr. 290 af 1. april 2009.

FBE-elever kan ikke fritages for egenbetalingen til kost og logi (niveauet for egenbetaling ligger typisk på ca. 500 kr. om ugen).

Det er praksis, at denne udgift for eleven i forbindelse med forlægning af uddannelsesstedet betales af FGU-institutionen efter opkrævning fra den erhvervsskole, der står for administration af skolehjemmet.

4.8 Hvilke betingelser gælder der for FBE-elever i ulønnet praktik i en virksomhed (virksomhedsforlagt undervisning)?

Efter § 2, stk. 2 i bekendtgørelse af lov om erhvervsuddannelser, nr. 1395 af 28. september 2020, kan dele af skoleundervisningen foregå i en virksomhed på grundlag af en skriftlig og underskrevet aftale mellem skole og virksomheder. Aftalen skal bl.a. indeholde de kompetencemål, som eleven

skal lære i den virksomhedsforlagte undervisning samt en afklaring af forsikringsforhold (jf. desuden afsnit 8.2: 'Forsikringsbetingelser under virksomhedsforlagt undervisning').

Der er i disse tilfælde tale om "virksomhedsforlagt undervisning", der foregår i virksomhedslokaler med anvendelse af virksomhedens udstyr, men undervisningen gennemføres på institutionens vegne og på dennes ansvar.

I lovbemærkningerne nævnes følgende eksempler på virksomhedsforlagt undervisning:

- Orienterende virksomhedsbesøg
- Undervisning i virksomhedslokaler med anvendelse af virksomhedens udstyr
- Korterevarende praktikarrangementer under skolens ansvar

Varigheden af den virksomhedsforlagte undervisning kan højst være 3 måneder i den samme virksomhed.

Ved virksomhedsforlagt undervisning skal skolen i den lokale undervisningsplan give en nærmere beskrivelse af, hvordan praktikken (den virksomhedsforlagte undervisning) bidrager til at opfylde delmål og læringsaktiviteter i den relevante del af undervisningen.

Skolen skal i bedømmelsesplanen have procedurer for en vurdering af, om eleven har nået målene for den virksomhedsforlagte undervisning. Endelig skal den virksomhedsforlagte undervisning fremgå af elevens personlige uddannelsesplan.

Skolen skal føre tilsyn med den virksomhedsforlagte undervisning, typisk flere gange om ugen. Telefoniske henvendelser til virksomheden om undervisningen vil normalt ikke kunne opfylde tilsynspligten.

4.9 Kan en elev i FGU-baseret EUD undervejs i uddannelsesforløbet indgå en ordinær uddannelsesaftale med en virksomhed?

Ja. I så fald udarbejdes der en juridisk bindende uddannelsesaftale mellem virksomhed og elev enten i form af en delaftale om en andel af uddannelsesforløbet eller en restaftale om den resterende uddannelse. I disse tilfælde skal arbejdsgiveren betale overenskomstmæssig elevløn til eleven.

5. FBE-elevs retlige stilling under praktik på FGU og i virksomhed

5.1 Retlig stilling under praktikuddannelse på FGU-institutionen (herunder grundlæggende praktiske oplæring, der erstatter grundforløbet) samt under virksomhedsforlagt undervisning (virksomhedspraktik uden løn)

Når eleven gennemfører erhvervsuddannelse tilrettelagt som FGU-baseret erhvervsuddannelse og gennemfører praktikuddannelsen på FGU-institutionen og/eller som virksomhedsforlagt undervisning, har eleven samme retsstilling som elever i skolepraktik.

Reglerne om skolepraktikelevs retsstilling er beskrevet således i skolepraktikhåndbogens kapitel 8:

Skolepraktik foregår i et praktikcenter på en skole. Der er ikke tale om et ansættelsesforhold mellem en elev i skolepraktik og det praktikcenter, hvor eleven er indskrevet til skolepraktik. Skolepraktikelever er således ikke lønmodtagere (arbejdstagere) i relation til lovgivning om lønmodtageres retsstilling, uanset hvilket ministerium de pågældende regler hører under.

Da en skolepraktikelev ikke er ansat i praktikcenteret, kan der ikke oprettes uddannelsesaftale for skolepraktikforløbet. Praktikcenteret og eleven underskriver derimod en skoleaftale om tilrettelæggelse af skolepraktikforløbet, jf. §121 stk. 2 og 3 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Skolepraktikelevs retsstilling under skolepraktikforløbet er i sin helhed fastlagt i love og bekendtgørelser og er ikke aftaleretligt reguleret i overenskomster mv. Reglerne findes primært i lovens §50g og kapitel 16 i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

5.2 Retlig stilling under lønnet delpraktik i en virksomhed

Gennemfører eleven dele af praktikuddannelsen i en virksomhed ved at deltage i virksomhedens produktion, skal det ske på grundlag af en uddannelsesaftale. Når eleven har en uddannelsesaftale, er eleven omfattet af de almindelige regler om elevens retsstilling. I dette tilfælde har eleven lønmodtagerstatus over for virksomheden, men ikke over for skolen. Der henvises til §§ 55-56 i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

6. FBE-elevs retlige stilling i forhold til arbejdstid, ferie, sygdom, orlov og lignende

6.1 Generelt

Elever i FGU-baseret erhvervsuddannelse er ikke lønmodtagere i relation til lovgivning om lønmodtageres retsstilling, uanset hvilket ministerium de pågældende regler hører under. Det hænger sammen med, at der ikke består et ansættelsesforhold mellem en elev i FGU-baseret erhvervsuddannelse og skolen.

For så vidt angår spørgsmål om ferie, sygdom, orlov o. lign. henvises til Undervisningsministeriets håndbog "Skolepraktik i erhvervsuddannelserne", udgivet juli 2018. Håndbogen kan findes via dette link: <https://www.uvm.dk/erhvervsuddannelser/praktik/skolepraktik-og-uddannelsesgaranti>

6.2 Ferie

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.1:

Skolepraktikelever er ikke omfattet af ferieloven. Eleverne har således ikke ret til ferie efter ferieloven, mens de er i skolepraktik på praktikcentret. Dette betyder ikke, at skolen ikke skal give eleven ferien.

Undervisningsministeriet har tilkendegivet over for praktikcentre, at det er ministeriets standpunkt, at elever i skolepraktik skal have fem ugers ferie om året efter ferielovens principper, når de er i skolepraktikforløb. Dette standpunkt er underbygget af det statslige tilskudssystem, der grundlæggende bygger på, at de aktivitetsafhængige taxametertilskud ydes ud fra antallet af årselever. En årselev er en elev undervist på hel tid i 200 dage.

Skolepraktikelever modtager skolepraktikydelse fra praktikcenteret under ferie. Eventuelt optjent feriegodtgørelse fra tidligere ansættelsesforhold, herunder delaftaler (jf. afsnit 7,1.) skal modregnes i skolepraktikydelser efter ferielovens regler herom. Har en elev optjent et beløb i feriegodtgørelse, der er mindre end det beløb, som eleven er berettiget til, skal skolen således udbetale "supplerende skolepraktikydelse" i ferieperioden.

Skolepraktikelever i delaftaler er omfattet af ferieloven, idet de i aftaleperioden er lønmodtagere (arbejdstagere) på tilsvarende måde som elever med ordinære uddannelsesaftaler. Den ferie, de optjener under perioder med delaftaler, kan afholdes i næstkommende ferieår efter samme regler som elever, der er i en ordinær uddannelsesaftale.

Elever med uddannelsesaftale efter lov om erhvervsuddannelser har ret til at betale ferie i 25 dage i det første og i det andet helt ferieår efter ansættelsesforholdets påbegyndelse.

Elever har tilsvarende ret til betalt ferie i 25 dage i ferieåret, hvis ansættelsesforholdet er begyndt inden den 1. juli i ferieåret, jf. ferieloven. Et ansættelsesforhold begyndt den 1. juli

eller senere, har eleven, i forbindelse med at virksomheden holder ferielukket i tiden mellem den 1. oktober og den 30. april, ret til fem dages betalt ferie i dette ferieår. Jf. ferieloven.

For elever i skolepraktik fastlægges tidspunktet for feriens afholdelse af praktikcentret.

Ferieåret går fra 1. september til den 31. august jf. ferielovens § 4. Spørgsmål til ferielovens regler kan rettes til beskæftigelsesministeriet.

6.3 Feriefridage

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.2:

Skolepraktikelever er ikke omfattet af retten til feriefridage. Retten til feriefridage gælder for visse lønmodtagere (arbejdstagere) i henhold til kollektiv overenskomst. Retten til feriefridage kan variere fra overenskomst til overenskomst.

Selvom skolepraktikelever ikke er omfattet af retten til feriefridage, er det ministeriets standpunkt, at skolerne bør bevilge skolepraktikeleverne frihed fra skolen i samme antal dage, som elever med uddannelsesaftale er berettiget til feriefridage det pågældende år i henhold til overenskomsten, idet særlige feriefridage betragtes som lovligt fravær, jf. ovenfor.

Der bør tages udgangspunkt i de gældende overenskomster på det private område. Skolepraktikelever vil dog ikke kunne optjene feriefridage til efterfølgende år og til efterfølgende ansættelsesforhold. Det vil være hensigtsmæssigt at beskrive en sådan ordning i skolens ordensregler.

Under "feriefridage" vil skolepraktikeleverne være berettiget til skolepraktikydelse fra praktikcentret, og praktikcentret vil være berettiget til refusion fra Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag. Praktikcentrene kan herudover ikke konvertere "feriefridage" til kontakt betaling og skal ikke afregne eventuelle ikke-afholdte "feriefridage" med eleverne, når de ophører i skolepraktikordningen.

Elever i delaftaler optjener ret til feriefridage i perioden efter reglerne i gældende overenskomst på området."

6.4 Barsel

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.3:

Skolepraktikelever har ret til fravær pga. barsel, jf. § 2, stk. 1, i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselloven), hvorefter *alle* forældre har ret til fravær i forbindelse med graviditet, barsel og adoption.

Idet fravær pga. barsel ikke anses for at være ulovligt fravær, men er en lovsikret ret, skal skolepraktikelever af begge køn gives frihed fra skolen i forbindelse med barsel i samme omfang, som elever med uddannelsesaftale har ret til barselsorlov, jf. også § 50 i lov om erhvervsuddannelser.

Det følger af § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsbaseret erhvervsuddannelse, at skolepraktikydelse udbetales uanset fravær ved ferier og helligdag samt sygdom. Ved andet fravær end nævnt i stk. 3, som ikke er godkendt af praktikcenteret, nedsættes ydelserne forholdsmæssigt, jf. § 5, stk. 6. Når eleven har fravær ved barsel, vil eleven kunne få skolepraktikydelse i den godkendte periode, idet barsel anses for lovligt fravær.

Spørgsmålet om forlængelse af uddannelsestiden på grund af barselsorlov afgøres af praktikcenteret, jf. § 58 i lov om erhvervsuddannelser. Ved uenighed mellem elev og praktikcenter skal afgørelsen træffes af det faglige udvalg.

Der er afsagt kendelse af 21. januar 2015 i Højesteret (U2015.1318.H) om, at en elev, der bliver gravid, og som påbegynder barselsorlov inden uddannelsesaftalen er udløbet, har et retskrav på, at aftalen forlænges i nødvendigt omfang, inden eleven går på barsel. Dermed forpligtes arbejdsgiveren til at forlænge uddannelsestiden i kraft af sit oplæringsansvar – også hvis eleven ikke selv tager initiativ til forlængelsen.

En eventuel forlængelse af uddannelsestiden for en skolepraktikelev på grund af for eksempel sygdom eller barsel, afgøres af praktikcenteret efter aftale med eleven, jf. § 58, i lov om erhvervsuddannelser, mens det faglige udvalg træffer afgørelse i sager herom, hvor der er uenighed mellem parterne og ved sager efter § 59, der angår ønsker om forlængelser pga. øvrige forhold end de, der er opregnet i § 58.

Elever i korte aftaler, som går på barselsorlov inden udløbet af aftalen, har retskrav på, at aftalen forlænges i nødvendigt omfang. Det kan ske ved brug af "Tillæg til uddannelsesaftale". Afgørelsen om forlængelse af den korte uddannelsesaftale træffes i medfør af § 58 i lov om erhvervsuddannelser. Fortsættelsen tæller derfor ikke som en ny kort aftale og er således ikke omfattet af reglen om, at samme elev og samme virksomhed højst kan indgå to uddannelsesaftaler. Når eleven efter forlængelsen afslutter den korte uddannelsesaftale, har eleven krav på at blive optaget i skolepraktik.

Elever i delaftale optjener i perioden ret til betalt barselsorlov efter reglerne i gældende overenskomst på området.

Se i øvrigt ministeriets vejledning nr. 11162 af 8. december 2015 (Vejledning til praktikcentre om barselsorlov til skolepraktikelever) på www.retsinformation.dk.

6.6 Sygt barn og omsorgsdage

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.4:

Skolepraktikelever er heller ikke omfattet af den overenskomstmæssige ret til fravær i forbindelse med sygt barn eller omsorgsdage.

Det er ministeriets standpunkt, at skolepraktikelever af begge køn bør gives frihed fra skolen i forbindelse med sygt barn og omsorgsdage, i samme omfang som elever med uddannelsesaftale inden for uddannelsesområdet har ret til sådant fravær, og at et sådant fravær derfor vil være udeblivelse fra undervisningen af lovlig grund, jf. § 50, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser

Det vil være hensigtsmæssigt at beskrive en sådan ret til fravær, og hvordan skolen vil gribe ind over for et eventuelt misbrug, i skolens ordensregler. I forbindelse hermed kan skolen eksempelvis forholde sig over for disse elever, som den gør over for elever med uddannelsesaftale, der under et skoleophold har fravær i forbindelse med sygt barn og omsorgsdage.

Såfremt skolen godkender fravær ved sygt barn og omsorgsdage, vil eleven skulle have skolepraktikydelser i den godkendte periode.

For elever i delaftale gælder de samme regler om barnsyg-dage og omsorgsdage som for elever med ordinære uddannelsesaftaler, dvs. reglerne i gældende overenskomst på området.

6.7 Sygdom

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.5:

Elever i skolepraktik og i virksomhedsforlagt praktikuddannelse har under sygdom ret til skolepraktikydelser.

Længerevarende sygdom kan ikke i sig selv begrunde, at eleven udmeldes fra skolepraktik. Udmeldelse kan dog komme på tale, såfremt der ikke længere er udsigt til, at eleven kan genoptage og fuldføre uddannelsen eller virke på arbejdsmarkedet

inden for området. Der skal i givet fald indhentes en lægeerklæring herom, som praktikcenteret skal betale. Afgørelsen påhviler praktikcentret.

Det er en forudsætning for, at et praktikcenter kan udmelde en skolepraktikelev på grund af sygdom, at en praktikvirksomhed i samme situation ville kunne hæve en uddannelsesaftale uden at ifalde erstatningsansvar. En eventuel udmeldelse skal ske med passende varsel, og eleven skal tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning. For elever med delaftale gælder de samme regler om sygefravær som for elever med ordinære uddannelsesaftaler, dvs. reglerne i gældende overenskomst på området.

6.8 Militærtjeneste

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.6:

Skolepraktikelevers manglende lønmodtagerstatus bevirker, at de ikke har ret til orlov på grund af militærtjeneste. Det er ministeriets standpunkt, at skolepraktikelever, der indkaldes til FN-tjeneste eller anden international militær indsats, i henhold til en tidligere indgået rådighedskontrakt, bør have orlov i forbindelse hermed.

Elever, der er under uddannelse, vil kunne få udsættelse med aftjening af værnepligt, og aftjening af værnepligt kan derfor ikke give grundlag for orlov fra skolepraktik. Elever i delaftale vil være underlagt reglerne om aftjening af værnepligt/militærtjeneste i gældende overenskomst på området i perioden.”

6.9 Uddannelsesskift i FBE

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.8:

Det er efter fast praksis muligt at foretage et uddannelsesskift under skolepraktik, såfremt dette kan ske uden tab af uddannelsestid i den uddannelse, hvortil eleven skifter. Dette gælder også, hvis skiftet sker til en anden uddannelse med skolepraktik. Med andre ord skal eleven kunne afslutte den nye uddannelse inden for den normale uddannelsestid for denne. Det er således en betingelse, at eleven fuldt ud kan få godskrevet den uddannelsestid, der er anvendt til den første uddannelse, i den nye uddannelse. Det faglige udvalg for den nye uddannelse må i nødvendigt omfang inddrages i afgørelsen om godskrivning.

I henhold til § 5, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1677 af 22. december 2010 om skolepraktikydelse og skoleydelse til elever i produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse udbetales skolepraktikydelser fra den dag, eleven begynder i skolepraktik eller i skoleundervisning, og indtil den dag eleven forlader skolepraktikken eller indtil den dag, en elev, der er optaget til skoleundervisning uden uddannelsesaftale, jf. § 66 e, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, afslutter skoleundervisningen, jf. dog § 1, stk. 2.

Såfremt eleven ophører med skolepraktikken for uddannelse 1, før eleven kommer i skolepraktik i uddannelse 2, således at der ikke er tale om ét skolepraktikforløb, kan § 5, stk. 6, ikke anvendes. Det vil sige, at skolen skal nedsætte ydelsen forholdsmæssigt.”

6.10 Afkortning eller forlængelse af uddannelsestiden i FBE

For FBE-elever gælder de samme regler som for skolepraktikelever, jf. skolepraktikhåndbogens kapitel 8.9:

Skolepraktikelever kan få afkortet deres uddannelsestid på grund af tidligere uddannelse eller beskæftigelse på tilsvarende måde som elever med uddannelsesaftale, jf. § 57 i lov om erhvervsuddannelser.

En eventuel forlængelse af uddannelsestiden for en skolepraktikelev, på grund af for eksempel sygdom eller barsel, afgøres af skolen, jf. § 58 i lov om erhvervsuddannelser. Ved uenighed mellem elev og skolen om forlængelse af skolepraktik træffer det faglige udvalg afgørelse herom, jf. § 59 i lov om erhvervsuddannelser.”

7. Om FBE-elevs lønforhold, transportudgifter m.v.

7.1 Skoleydelse under praktikuddannelsen på FGU-institutionen m.v.

Under praktikuddannelsen på FGU-institutionen, herunder den grundlæggende praktiske oplæring, der erstatter grundforløbet, samt ved udstationering i virksomhedsforlagt undervisning (ulønnet praktik) modtager FBE-eleven en skoleydelse, der svarer til ydelsen til erhvervsuddannelseselever i skolepraktik. Skoleydelsens størrelse fastsættes på de årlige finanslove. De aktuelle satser kan ses i takstkataloget via dette link:

<http://www.uvm.dk/Administration/Takstkatalog-og-finanslov>. Der henvises til § 66 t, stk. 1, i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

7.2 Løn ved ansættelse i delaftaler i en virksomhed (lønnet delpraktik)

Der udbetales overenskomstmæssig elevløn under FBE-elevens ansættelse i delpraktik i en virksomhed (uddannelsesaftale med løn).

7.3 FBE-elevens udgifter til transport til skole og til virksomhed, hvis de er i virksomhedsforlagt undervisning

Når eleven er på FGU, erhvervsskole eller i virksomhedsforlagt undervisning, er eleven berettiget til befordringsrabat m.v. i henhold til lov om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1325 af 9. september 2020. Der kan således gives rabat på periodekort til bus, tog eller metro eller godtgørelse efter en kilometersats til befordring mellem bopæl og uddannelsesstedet/virksomheden.

7.4 FBE-elevens udgifter til transport til og fra virksomhed, når der er indgået uddannelsesaftale (lønnet delpraktik)

Hvis eleven indgår uddannelsesaftale med en virksomhed, gælder de almindelige kørselsfradragregler for lønmodtagere.

8. Forsikringsforhold i FGU-baseret EUD

8.1 Forsikringsbetingelser under praktik på FGU-institutionen

Elever i FGU-baseret erhvervsuddannelse er erhvervsskoleelever uden uddannelsesaftale, og er dermed omfattet af statens selvforsikring. Det skal dog bemærkes, at erstatningsordningen alene dækker "undervisning under arbejdspladslignende forhold". Se den nærmere redegørelse for, hvad kriteriet "arbejdspladslignende forhold" indebærer i afsnit 8.3: "Hvad indebærer kriteriet "arbejdspladslignende forhold". Det anbefales, at institutionen sikrer, at der for eleven er tegnet en fuldtidsulykkesforsikring. Forsikringsbestemmelsen findes i § 66 i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

8.2 Forsikringsbetingelser under virksomhedsforlagt undervisning (ulønnet praktik)

Eventuel egen personskade under virksomhedsforlagt undervisning
Statens selvforsikring gælder også, når FBE-eleven under deltagelse i virksomhedsforlagt undervisning (ulønnet praktik i en virksomhed) kommer til skade under "arbejdspladslignende forhold". Med hensyn til elevens eventuelle egen personskade vil det bero på de konkrete omstændigheder, om virksomheden kan ifalde ansvar. Såfremt skaden er sket under arbejdspladslignende forhold, vil eleven være direkte omfattet af virksomhedens sikringspligt efter

lov om arbejdsskadesikring. Se den nærmere redegørelse for, hvad kriteriet ”arbejdspladslignende forhold” indebærer i afsnit 8.3: ”Hvad indebærer kriteriet ”arbejdspladslignende forhold””.

Eventuel tingsskade under virksomhedsforlagt undervisning

Hvis eleven under virksomhedsforlagt undervisning forvolder en tingsskade, er eleven som udgangspunkt selv erstatningsansvarlig. Virksomheden vil dog sædvanligvis have en tingsskadeforsikring, der dækker, hvis skaden er sket ved udvisning af simpel uagtsomhed. Er dette ikke tilfældet, dækker statens selvforsikring skaden i samme omfang, som hvis der var tegnet tingsforsikring (ved simpel uagtsomhed, se § 19, stk. 1 og 2 i lov om erstatningsansvar, nr. 1070 af 28. august 2018). Hvis skaden skyldes svigtende tilsyn eller manglende instruktion fra skolens side, vil skolen efter omstændighederne kunne drages til ansvar.

Eventuel personskade på andre under virksomhedsforlagt undervisning

Eleverne er erstatningsansvarlige for egne skadevoldende handlinger og undladelser for så vidt angår personskade på andre. Elever kan gøres ansvarlige for deres skadevoldende handlinger eller undladelser, hvis der er tale om forsæt eller uagtsomhed, men ikke ved hændelige skader.

8.3 Hvad indebærer kriteriet ”arbejdspladslignende forhold”?

I ”Vejledning om Statens Selvforsikringsordning” for institutioner på Børne- og

Undervisningsministeriets ressortområde bestemmes kriteriet ”arbejdspladslignende forhold” på følgende måde: Det vil bero på en konkret vurdering i hver enkelt sag, om betingelsen ”undervisning under arbejdspladslignende forhold” er opfyldt. Primært vedrører det skader i forbindelse med praktisk undervisning, som f.eks. værkstedsundervisning. Skader i forbindelse med teoretisk undervisning, idrætsundervisning og skader, som opstår i pauser, er ikke skader, som dækkes af de særlige ordninger, idet de ikke opfylder betingelsen om, at skaden er opstået i forbindelse med ”undervisning under arbejdspladslignende forhold”. Yderligere er det en betingelse, at skaden ”skyldes” eller er en ”følge” af selve undervisningen, hvorfor skader pga. for eksempel slagsmål og lignende mellem eleverne ikke er omfattet af de særlige ordninger.

Særligt med hensyn til skolepraktikelever i erhvervsuddannelserne bemærkes, at erstatningsordningen efter lov om erhvervsuddannelser § 66, stk. 2, alene dækker ”undervisning under arbejdspladslignende forhold.” Skolepraktik, der bliver afviklet i et praktikcenter, skal afspejle arbejdsdagen og arbejdsopgaverne i en almindelig virksomhed. Undervisningen tilrettelægges som en arbejdsdag med arbejdsopgaver, der er almindelige for ansatte i en virksomhed. Afholdelse af pauser er en normal og integreret del af arbejdsdagen i en almindelig virksomhed, hvilket betyder, at skolepraktikelevers afholdelse af pauser i praktikcentret også er omfattet af begrebet ”undervisning under arbejdspladslignende forhold.”

Virksomhedsforlagt undervisning, der gennemføres efter § 2, stk. 2 i lov om erhvervsuddannelser, jf. LBK nr. 1395 af 28. september 2020, opfylder kriteriet om "undervisning under arbejdspladslignende forhold", hvis enten der er tale om undervisning i virksomheder med anvendelse af dele af virksomhedens udstyr eller korterevarende praktikarrangementer under institutionens ansvar. Det forudsættes, at anmeldelse af skader opstået under virksomhedsforlagt undervisning vedlægges nærmere dokumentation for aftalen om virksomhedsforlagt undervisning. Transport til og fra virksomhedsforlagt undervisning samt frokostpauser og lignende i forbindelse med virksomhedsforlagt undervisning er ikke omfattet af begrebet "undervisning under arbejdspladslignende forhold."

Du kan finde Vejledning om Statens Selvforsikring på følgende link:

<https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulerede-institutioner/statens-selvforsikring/om-statens-selvforsikring#:~:text=Vejledningen%20om%20statens%20selvforsikring%20beskriver,n%C3%A5r%20der%20indtr%C3%A6der%20en%20forsikringsbegivenhed.>

8.4 Forsikringsbetingelser for elever med delaftaler (lønnet delpraktik)

Elever med delaftaler (lønnet delpraktik) i henhold til erhvervsuddannelseslovens § 66 r, stk. 3, er i aftaleperioden omfattet af virksomhedens arbejdsskadeforsikring.

9. Økonomi og administration

9.1 Hvordan er økonomien mellem erhvervsskole og FGU-institution?

Det er den udbudsgodkendte erhvervsskole, der har det retlige og økonomiske ansvar. Det er derfor også erhvervsskolen, som modtager tilskud fra staten. Elever i FGU-baseret EUD udløser statslige taxametertilskud i forbindelse med undervisning på grundforløb og hovedforløb samt under praktikophold på en FGU-institution. Eleven indgår i erhvervsskolens årselevberegning under hele uddannelsesforløbet og udløser tilskud på grundlag af takster pr. årselev, som fastsættes på de årlige finanslove. Elever, der modtager praktikuddannelse i virksomheder, udløser ligeledes statsligt taxametertilskud, dog højst for tre måneder for den enkelte elev ved praktikuddannelse uden uddannelsesaftale i samme virksomhed. Dele af skoleundervisningen kan efter aftale mellem erhvervsskolen og FGU-institutionen foregå på FGU-institutionen som udlagt undervisning fra erhvervsskolen. Erhvervsskolen betaler i så fald FGU-institutionen for at varetage den udlagte undervisning. Når praktikdelen finder sted på en FGU-institution, betaler erhvervsskolen FGU-institutionen for at varetage praktikundervisningen. Skoleydelsen til eleven udbetales af erhvervsskolen, der modtager refusion herfor. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag administrerer udbetaling til skolerne af skoleydelse. De udgifter, der er forbundet med ordningen,

herunder administrationsudgifter, afholdes af Børne- og Undervisningsministeriet. Skoleydelsens størrelse fastsættes på de årlige finanslove. Erhvervsskolen skal indgå i samarbejde med eleven og FGU-institutionen om udarbejdelse af elevens uddannelsesplan. Erhvervsskolens omkostninger hertil finansieres af et særligt tilskud pr. elev. Elever i FGU-baseret EUD får efterfølgende i hovedforløbet, som hovedregel gennem en mere intensiv undervisning i de ordinære skoleperioder, mulighed for at tilegne sig enkelte uddannelseselementer fra grundforløbet. Erhvervsskolernes omkostninger i forbindelse hermed finansieres via en tillægstakst til den ordinære undervisningstakst. Der henvises til § 19 e og § 66 t i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

9.2 Får institutionen taxameter, mens elever er i virksomhedsforlagt undervisning eller i delaftale?

Ja. Institutionen får taxameter, mens elever er i virksomhedsforlagt undervisning eller i delaftale. Når eleven er i virksomhedsforlagt undervisning, gennemfører virksomheden undervisningen på FGU-institutionens vegne og således på FGU-institutionens ansvar. FGU-institutionen modtager derfor fortsat tilskud for at varetage praktikundervisningen. Eleven udløser taxameter til institutionen i indtil 3 måneder. Når elever er i delaftale, udløser eleven fortsat taxameter til institutionen, fordi institutionen skal bidrage med vejledning og eventuel pædagogisk støtte til elev og praktikvirksomhed. Der henvises til § 2, stk. 2, og § 19 e i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020.

9.3 Hvem udbetaler elevens skoleydelse?

Erhvervsskolen udbetaler skoleydelse til elever, der deltager i FGU-baseret EUD, dog ikke til elever, der modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostninger eller til elever, som modtager løn fra en arbejdsgiver på grundlag af en uddannelsesaftale. Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag administrerer udbetalingen til skolerne af skoleydelse. Der henvises til § 66 t i erhvervsuddannelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1395 af 28. september 2020. De nærmere forhold omkring udbetaling af skoleydelse indgår og kan nærmere specificeres i samarbejdsaftalen mellem erhvervsskolen og FGU-institutionen.

10. FGU-baseret EUD i praksis

10.1 ”... som helt eller delvis gennemføres på FGU” (EUD-lovens § 66 p. stk. 1)

Lovgrundlaget for FGU-baseret EUD tilkendegiver, at ”FGU-baseret erhvervsuddannelse er en særlig tilrettelæggelsesmåde for erhvervsuddannelser, som helt eller delvis gennemføres på en institution for forberedende grunduddannelse”, jf. lov om erhvervsuddannelser § 66 p. stk. 1. Det er af særdeles stor vigtighed at holde fast i, fordi det er hele grundlaget for, at FGU-baseret EUD

giver mening som uddannelses tilbud for en særlig gruppe unge. "Helt eller delvis gennemføres på en institution for forberedende grunduddannelse" betyder, at alle de læringsmål, der kan gennemføres på FGU-institutionen skal gennemføres på FGU-institutionen. Men der kan være elementer, certifikater mv., som FGU-institutionens værksted ikke har mulighed for at arbejde med, og derfor må eleven opøve færdigheden et andet sted, fx på erhvervsskolen. Men FBE-forløbet skal tilrettelægges ud fra en forståelse af, at FGU-institutionen tager ansvar for såvel personlig, social og faglig læring i hele det omfang det lader sig gøre i forhold til læringsmålene. Og kun for de læringsmål, der ikke kan gennemføres på FGU-institutionen, kommer erhvervsskolen ind i billedet. Det er hensigten med FGU-baseret EUD. Hvordan læringsmål "fordeles" i praksis vil fremgå af uddannelsesplanen.